

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 100.908 van 19 november 2001
in de zaak A. 104.626/X-10.348.**

In zake : 1. Paul VAN BROECK,
 2. Diana VERBIST,
 die woonplaats kiezen bij
 Advocaten M. STORME en I. ROGIERS,
 kantoor houdende te 1000 BRUSSEL,
 Verenigingstraat 28

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaten B. STEEGEN en E. SCHELLINGEN,
kantoor houdende te 3740 BILZEN,
Markt 12/1.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE Xe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Paul VAN BROECK en Diana VERBIST op 14 mei 2001 hebben ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van het besluit van 7 maart 2001 van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport waarbij aan de Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied machtiging tot onteigening wordt verleend in toepassing van de spoedprocedure met het oog op de berging van grondspecie en verdere aanleg van opgehoogde zeehaventerreinen - onteigeningsplan : "Doel 3 - MIDA I";

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
W. WEYMEERSCH;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 25 oktober 2001 waarbij de
terechtzingting bepaald wordt op 9 november 2001;

Gehoord het verslag van Staatsraad E. BREWAEYS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaten F. JUDO en I. ROGIERS, die verschijnen voor verzoekers, en van Advocaat E. SCHELLINGEN, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de feitelijke omstandigheden van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

Verzoekende partijen zijn eigenaars van krachtens het bestreden besluit te onteigenen gronden gelegen in de Arenbergpolder te Beveren kadastraal bekend onder Sectie E, nr. 215. Eerste verzoeker is bovendien mede-eigenaar van een in Beveren gelegen te onteigenen goed, kadastraal bekend Sectie E, nrs. 213 en 214. Volgens het onteigeningsplan gaat het meer bepaald om innemingen 12, 13 en 14.

Op 20 januari 1998 neemt de Vlaamse regering een beslissing inzake de aanleg van het containerdok-west, de inname van de gronden, de Antwerpse haveninfrastructuur in het Waasland en de gemeente Doel. In verband met de inname van de gronden stemt de Vlaamse regering in met een gefaseerde inname van de vereiste gronden, ca 16 ha (deel 1 in de Doelpolder ten noorden van de Verkortingsdijk) en 242 ha (MIDA I) en 212 ha (MIDA II) van het "Havenuitbreidingsgebied" voorzien in het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren.

Op 23 juni 1998 neemt de Vlaamse regering drie besluiten. Een eerste besluit betreft de wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 oktober 1988 tot aanwijzing van de speciale beschermingszones in de zin van artikel 4, van de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, "in zoverre het in art. 1 een wijziging (inkrimping) aanbrengt in de zone "Schorren en polders van de Beneden-Schelde" in de gemeente Beveren (,) meer bepaald (...) de inkringing van een zgn. vogelrichtlijngebied en/of habitat in de zin van de desbetreffende Europese richtlijnen". Een tweede houdt de voorlopige vaststelling in van het ontwerpplan tot gedeeltelijke wijziging van het

gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren op het grondgebied van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Lokeren, "in zoverre het bijgevoegde ontwerpplan tot gedeeltelijke herziening van het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren wordt vastgesteld voor wat betreft de gemeente Beveren (art. 1 van het besluit) en voor zover de aanleg van het Deurganckdok van algemeen belang wordt verklaard (art. 3 van het besluit)". Een derde strekt tot wijziging van de aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn van het gebied nr. 6 Schelde- en Durme-estuarium" (...) in zoverre het de aanwijzing van bepaalde delen van het gebied nr. 6 'Schelde- en Durme-estuarium' als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn ongedaan maakt".

Op 1 juni 1999 beslist de Vlaamse regering tot definitieve vaststelling van het ontwerpplan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren op het grondgebied van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Lokeren, in zoverre het het grondgebied van de gemeente Beveren betreft, en tot voorlopige vaststelling van het ontwerpplan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Sint-Niklaas -Lokeren op het grondgebied van de gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Stekene in zoverre het het grondgebied van de gemeente Beveren betreft en in zoverre de aanleg van het Deurganckdok, de bijhorende heraanleg van de ontsluitingsweg van de Waaslandhaven, de aansnijding van het zeehavengebied type 2 voor de berging van infrastructuurbaggerspecie uit het Deurganckdok en de herinrichting van de N49 als werken van algemeen belang worden verklaard.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 wordt het plan tot gedeeltelijke wijziging van het koninklijk besluit van 7 november 1978 houdende vaststelling van het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren definitief vastgesteld voor delen van het grondgebied van de gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Stekene, afgebakend op de kaartbladen 7/5, 7/6, 7/7, 14/4, 15/1, 15/2 en 15/6 met aanvullende stedenbouwkundige voorschriften zoals vervat in de bijlagen 1 tot en met 6 bij dit besluit.

Tegen dit besluit worden een aantal beroepen tot nietigverklaring evenals vorderingen tot schorsing ingesteld

Op grond van deze gewestplanwijziging wordt het thans bestreden besluit genomen.

De verwerende partij beslist :

"Artikel 1. De verwerving van de gronden gelegen te BEVEREN met een oppervlakte van 116 ha 18 a 36 ca is onontbeerlijk.

Art. 2. De Maatschappij voor het Grond- en Industrialisatiebeleid van het Linkerscheldeoevergebied wordt ertoe gemachtigd om, ter verwezenlijking van de in artikel 1 van dit besluit bedoelde verrichting, tot onteigening over te gaan.

Art. 3. De onmiddellijke inbezitneming van de onroerende goederen voorkomend op bijgaand plan, in (gele) kleur aangeduid, met uitsluiting van de percelen innemingen nummers 192 tot en met 223, is volstrekt noodzakelijk. De rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden bedoeld bij artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 mag derhalve op deze onteigening worden toegepast";

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat de vordering niet ontvankelijk zou zijn; dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen excepties uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die excepties zich slechts zou opdringen indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing van de bestreden beslissing vervuld zijn;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat, wat de tweede voorwaarde betreft, verzoekers, na voorafgaandelijk de in hun ogen vereiste interpretatie van de begrippen in het europeesrechtelijk kader te hebben aangegeven, uiteenzetten wat volgt :

"(...)

Een rechtsbescherming tegen onwettig overheidshandelen die erin zou bestaan dat Uw Raad slechts zou kunnen optreden en de uitvoerbaarheid van beslissingen opschorten, op basis van enkel overwegingen die op het deelplan alleen betrekking hebben :

- maakt ten eerste een globale beoordeling van het project - die door het Europees recht wordt geëist - onmogelijk;
- maakt het praktisch onmogelijk om een onwettig project, dat verspreid is over meerdere deelbeslissingen, zoals in casu het geval is, tegen te houden
- bemoeilijkt op zeer ernstige wijze de toegang tot de rechter en het recht op een daadwerkelijke rechtsbescherming - d.w.z. vooraleer de onwettige maatregelen een moeilijk herstelbaar nadeel veroorzaken.

1. Het nadeel voor verzoekers is evident wanneer deze uitvoerbare bestreden beslissing, zoals het voor een passende beoordeling en op grond van het Europees recht vereist is, in samenhang worden beoordeeld met de andere beslissingen, plannen en projecten, met name het project Deurganckdok.

De bestreden beslissing is noodzakelijke voorwaarde voor de realisatie van het project Deurganckdok en havenuitbreiding, zoals dat in zijn geheel werd voorgesteld in de principesbeslissing van 20 januari 1998 en uitgewerkt wordt in het zgn. Strategisch Plan Waaslandhaven met onder meer nog de mogelijkheid van een tweede getijdendok dwars over het dorp. Anders dan voor

de genoemde principiële beslissing gaat het hier immers om een wettelijk vereiste beslissing.

Dat de verdwijning van Doel en omgeving, en de realisatie van het project Deurganckdok in de huidige versie, gepaard aan de onteigening en opspuiting van het industriegebied een ernstige en onherstelbare aantasting vormen van het woon- en leefmilieu en bedrijf van verzoeker is zo evident dat het door de Vlaamse Regering zelf aan een deel van haar beslissingen ten grondslag wordt gelegd. Het wordt ook onbetwist toegegeven in het antwoord dat de Vlaamse regering heeft gegeven op de aanmaning van de Europese Commissie.

2. Moreel en psychologisch nadeel.

A. Verzoekers.

2.1. Verzoeker VAN BROECK werd geboren te Kallo op 21 juli 1958, zijn echtgenote op 26 februari 1959.

De ouders van Paul VAN BROECK waren ook landbouwers. In 1974, toen verzoeker 16 jaar was, werden zijn vader en moeder, zowel voor boerderij als gronden, onteigend voor de bouw van het Vrasenedok. In 1977 zijn zij gedwongen verhuisd naar Verrebroek.

Dit is een traumatische ervaring voor verzoeker, die immers nog maar een jonge knaap was en zijn thuis verloren zag gaan.

In 1983 koopt verzoeker, samen met zijn aanstaande echtgenote, een eerste grond, enkele weken voor hun huwelijk in september 1983) : het door de bestreden beslissing te onteigenen perceel nr. 215 (sectie E.), ± 1 ha 69 a. Voor verzoeker lijkt het zijn eerste echte zekerheid. De allereerste zekerheid, zijnde de ouderlijke woonst, was hem immers voorheen afgenomen...

Spoedig, in 1986, zullen zij de gronden ernaast ook pachten (± 3 ha 64 a : percelen 213 en 214 Sectie E), die in onverdeelde eigendom toebehoren aan zijn zuster, broer, hijzelf en opnieuw... zijn ouders, waarvan nu enkel nog zijn moeder leeft. Later zal verzoeker, samen met zijn vrouw, die samen een liefde voor de natuur delen en de boerenstiel koesteren, zijn boerderij op een zeer succesvolle wijze uitbouwen. Doch perceel nr. 215 (Sectie E) zal steeds een bijzondere plaats in hun hart behouden. Daarnaast blijkt het bovendien nog hun meest vruchtbare perceel te zijn. De binding die verzoeker met dit perceel (heeft) overstijgt zelf nog de 'gewone' liefde die een landbouwer koestert voor zijn gronden. De eenvoudige, doch immense, vreugde die hij bevoorrecht is te mogen ontvangen wanneer hij in de lente manueel zijn bron van welzijn kan en mag wieden is nog maar weinigen in dit land gegeven. Om dan nog maar niets te zeggen over het plezier van het cultiveren en zijn (sic) groeien van zijn, of beter hun, gewassen...

B. De psychologische bedreiging

2.2. Op 20 januari 1998 volgt dan die verschrikkelijke beslissing van de Vlaamse Regering inzake de aanleg van een containerdok-west, inzake de inname van de gronden, inzake de Antwerpse havenstructuur in het Waasland en inzake de deelgemeente Doel.

Hierop steunend neemt de Raad van Bestuur van het Gemeentelijk Autonoom Havenbedrijf Antwerpen op 27 januari 1998 de beslissing waarmee zij haar goedkeuring hecht aan het bestek nr. B4/8525 omvattende de bouw van de kaaimuur met bijkomende werken van de eerste fase van de realisatie van het getijdendok en instemt met de procedure van openbare aanbesteding als wijze van vergunning.

Op 23 januari deelt het Vlaamse gewest aan de dijkgraaf van de Polder haar beslissing mee om op grond van het Vlaams waterkeringsdecreet van 16 april 1996 dijkwerken uit te voeren aan de dijk langsheen de linkeroever van de Zeeschelde te Beveren, deelgemeente Doel, ten zuiden van de woonkern.

Verzoeker vecht deze beslissingen aan bij Uw Raad, doch de vordering tot schorsing wordt afgewezen bij arrest nr. 77.743 van 21 december 1998 o.m. daar de beslissing van 20 januari 1998 door Uw Raad niet uitvoerbaar werd

geacht. Nochtans zal de Vlaamse Regering later ongegeneerd elke volgende beslissing steunen op de 'princiëpsbeslissing van 20 januari 1998.

2.3. Op 23 juni 1998 worden door de Vlaamse regering 3 beslissingen genomen :

- Het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 oktober 1988 tot aanwijzing van speciale beschermingszones in de zin van art. 4 van de RL 79/409/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, B.S. 25 juli 1998;
- Het besluit van de Vlaamse regering houdende voorlopige vaststelling van het ontwerpplan tot gedeeltelijke herziening van het gewestplan St-Niklaas-Lokeren op het gebied van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Lokeren;
- Het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van de aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn van het gebied nr. 6 Schelde- en Durme-estuarium, blijkbaar nooit gepubliceerd.

Deze beslissingen kaderen duidelijk in hetzelfde plan en beogen allen in de uitvoering van de beslissing van 20 januari 1998.

Genoemde besluiten worden aangevochten door verzoeker, doch doordat Uw Raad oordeelde dat er onvoldoende samenhang was, werd in de schorsingsprocedure enkel de eerste beslissing onderzocht. Het verzoek tot schorsing werd verworpen wegens het niet genoegzaam bewijzen van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. De procedure werd voortgezet.

2.4. Bij besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1999 wordt het plan tot gedeeltelijke herziening van het gewestplan St-Niklaas-Lokeren op het gebied van de gemeenten Beveren, Kruibeke en Lokeren definitief vastgesteld.

Deze beslissing wordt geschorst bij arrest nr. 87.739 van Uw Raad van 31 mei 2000.

2.5. Op 24 augustus 1999 wordt door de minister bevoegd voor de Economie, Ruimtelijke Ordening en Media aan het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen een bouwvergunning toegekend voor de aanleg van het nieuwe havendok. Ook deze beslissing wordt geschorst, bij arrest nr. 87.740 van 31 mei 2000.

Enkele dagen voor deze arresten had de Vlaamse regering nog ongegeneerd de bouw van een ander dok aangekondigd, het Saeftinghedok.

2.6. Amper 13 dagen na deze laatste schorsing wordt een nieuwe bouwvergunning afgeleverd op grond van het voorlopige gewestplan van 1 juni 1999, dat bij gebrek aan samenhang niet werd onderzocht... Ook deze beslissing werd onlangs door Uw Raad geschorst.

2.7. Op 8 september 2000 volgt het besluit van de Vlaamse Regering houdende definitieve vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Sint-Niklaas-Lokeren op het grondgebied van de gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Stekene.

Deze beslissing bestemt landbouwgronden van verzoeker om tot zeehavengebied type 2. Ook deze beslissing wordt aangevochten door verzoeker.

2.8. Op 7 maart 2001 wordt het bij dit verzoekschrift aangevochten onteigeningsbesluit genomen. Uitgerekend de gronden die verzoeker in 1983 samen met zijn toenmalig aanstaande echtgenote eerst gekocht had vallen onder dit besluit. Dit besluit treft tevens de gronden die ernaast liggen en die hij pacht.

Deze bestreden beslissing dient om MIDA I te realiseren. Na de onteigening van de gronden zullen ze worden opgespoten. Door de uitvoering van de bestreden beslissing zal het landbouwareaal van verzoekers dus onherstelbaar worden beschadigd. Het beoogde projekt voorziet immers in een snelle opspuiting van deze gronden. Ook de gronden die niet als eerste worden opgespoten zullen door verdroging grote schade ondervinden. Ook het

woonklimaat in Kiildrecht, woonplaats van verzoekers, zal onomkeerbaar worden aangetast door het van algemeen belang verklaarde projekt.

Kortom, het trauma van verzoekers' jeugd herhaalt zich.

Het is overigens niet mogelijk om naast de hierboven aangehaalde beslissingen ook het relaas te doen van de bijna dagelijkse pesterijen en bedreigingen waarvan verzoekers en hun dorpsgenoten die ook willen 'blijven' het slachtoffer zijn, vanwege de Vlaamse overheid en vooral vanwege de onteigenende instantie (de Maatschappij voor het grond- en industrialisatiebeleid van het Linkerschelde-oevergebied). Deze mensen gaan zonodig over lijken, zoals overigens reeds op aangrijpende wijze is beschreven in het boek van Chris Destoop, *De bres* (2000).

C. De ongelijke strijd en de onmenselijke behandeling door de Vlaamse overheid.

Reeds gedurende 2 jaren wordt verzoeker overvallen met beslissingen die boven zijn hoofd en dat van de Doelenaars werden genomen. Hun eigendommen worden meerdere malen ombestemd, onleefbaar gemaakt door de bouw van het Deurganckdok en nu uiteindelijk aan verzoekers ontnomen.

Ook deze bestreden beslissing beoogt enkel en alleen de uitvoering mogelijk te maken van de principiëbslissing van 20-1-1998 en met name de aanleg van het Deurganckdok en de havenuitbreiding MIDA I en MIDA II, door de uitvoering waarvan het woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde van Doel en omgeving - en daarmee ook de bewoonbaarheid van de woningen van verzoekers - onherstelbaar en onomkeerbaar worden beschadigd. De opspuiting en aanleg van industriezones in het polderlandschap ten Noord-Westen van het Doeldok (de zgn. twee MIDA-ZONES - Maritime Industrial Development Areas), de inplanting van industrie in die gebieden, de wegenontsluiting, de verkeerstoename e.d.m. maken Doel en omgeving inderdaad onleefbaar. Het beoogt verder ook de fysische vernietiging van het dorp door middel van het zgn. Saeftinghedok mogelijk te maken. Het is duidelijk dat grenzen van de onleefbaarheid kunnen worden afgebakend tot enkel Doel.

Door deze jarenlange waterval van beslissingen en salamitaktiek die de Vlaamse overheid hanteert is dit een uiterst ongelijke strijd. Het spel wordt bovendien psychologisch gespeeld. Burgers worden 'minnnelijk voorstellen tot onteigening aangeboden'. Hierbij wordt vermeld dat bij gebrek aan tijdige aanvaarding, de gerechtelijke onteigening wordt aangevat en men sowieso veel minder geld zal ontvangen.

Het psychologisch leefklimaat van verzoekers is dus op een ernstige en bij gebrek aan schorsing moeilijk te herstellen wijze benadeeld. Daartegen kan onmogelijk aangevoerd worden dat dit reeds het gevolg is van de principiëbslissing van 20 januari 1998, aangezien Uw Raad juist heeft beslist dat die beslissing geen uitvoerbare en dus geen aanvechtbare beslissing is. Elk beroep van de verwerende partij op deze beslissing om het psychologisch nadeel van verzoekers te betwisten, wordt dan ook met verontwaardiging van de hand gewezen.

Het is anno 2000 onvoorstelbaar dat een overheid door een reeks beslissingen waarvan de onrechtmatigheid van sommigen reeds werd aangetoond, en de rechtmatigheid van andere beslissingen ernstig wordt betwist en door Uw Raad wordt onderzocht, bewust tweedracht zaait in het eens zo rustige en bloeiende poldergebied. Uit televisiereportages en kranten blijkt dat de Vlaamse Regering in haar opzet geslaagd is het dorp en de omgeving in twee kampen te verdelen : nl. degene die blijven hopen in hun dorp of directe omgeving te kunnen blijven, en de andere die het hebben opgegeven en voor de onteigening(spremie) kozen. Zo werden reeds brieven verstuurd om een onteigende woning te ontruimen, zo niet wordt tot uitzetting overgegaan, tenzij men 'een gemotiveerde aanvraag' kan indienen bij de Maatschappij voor het

Grond- en Industrialisatiebeleid in Sint-Niklaas. Nu is het net die Maatschappij die de instantie is die de opdracht geeft om huizen, boerderijen en gronden te onteigenen en die er dus ook de nieuwe eigenaar van wordt. Dergelijke psychologische druk is onaanvaardbaar in een zogenaamde rechtsstaat. Het woord 'deportatiepolitiek' is niet ten onrechte reeds eerder gevallen. In het kader dit psychologisch kraken past het tevens te verwijzen naar de constante aantasting van de (rechts)zekerheid. De mensen zwichten onder elke nieuwe beslissing die over hun hoofd wordt genomen. Dergelijk psychologisch spel breekt mensen...

De psychologische terreur wordt bestendigd door het bestreden besluit dat immers de voorwaarde is voor allerlei gevolgtakten zoals bouwvergunningen... Waardoor er voor verzoekers nog meer kopzorgen ontstaan, nog meer energievervalsing, nog meer kosten, meer procedures,... een bijna onbegonnen zaak met duidelijk ongelijke middelen. Zo is het duidelijk dat de Vlaamse regering staat te popelen om de te onteigenen gebieden op te spuiten en dus onherstelbaar te vernietigen. Dergelijke verhoging kan in een mensenleven niet meer ongedaan worden gemaakt, zodat dit alleen al ernstig en onherstelbaar is.

D. Leefklimaat

D.1. Algemeen

De genoemde beslissing van 20-1-1998 wijst op de sterk verminderde leefbaarheid die zal voortvloeden uit de geluidshinder, de (nachtelijke) lichthinder, de verkeersoverlast, de luchtvervuiling, en de vernieling van de natuurlijke en landschappelijke omgeving.

Een dergelijke ernstige aantasting van de leefbaarheid en het woonklimaat van de verzoekers vormt op zichzelf een ernstig nadeel in de zin van art. 17, 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Het gaat hier niet op de eerste plaats om een financieel nadeel (dat immers nog herstelbaar zou kunnen zijn), maar om de menselijke, morele en psychologische schade die aan verzoekers en alle betrokkenen wordt aangericht.

D.2. Ernstige en onherstelbare schade aan de vogelrichtlijn- en habitatgebieden.

Dat de uitvoering van de werken, dat het doel vormt van de bestreden beslissing, de getroffen gebieden definitief en onherstelbaar zal vernietigen, blijkt overigens ook uit het in opdracht van de Vlaamse regering gemaakte milieu-effectenrapport (MER) en uit een studie naar de ecologische effecten van de beslissing van 20-1-1998, uitgevoerd door het Instituut voor het Natuurbehoud (zie uittreksels in STUK nr. 3 D). Beiden besluiten o.m. dat zowel de aanleg van het getijdendok als de opspuiting van industriezones (de MIDA-zones) in het polderlandschap ten Noord-Westen van het Doeldok, ernstige blijvende effecten met zich meebrengt.

Zo wordt in het MER het verdwijnen van de waardevolle dijken en sloten over een lengte van 2,5 km en slikken en schorren over een lengte van ruim 1 km beschouwd als een ernstig blijvend effect op de ecotopen en flora in het gebied (MER, Deel 6, p. 83/ 104).

De studie van het Instituut voor Natuurbehoud (STUK nr. 3 D) vat de gevolgen als volgt samen :

'Door de aanleg van het Containerkaai/dok-west zullen verschillende populaties van zeldzame planten en vogels niet alleen in het onmiddellijke inplantingsgebied verdwijnen, maar ook direct of op termijn uit het gehele studiegebied. Voor sommige van deze soorten, bv. de Vissdie, zal dit een sterk negatieve impact hebben op nationaal niveau. De populaties in aangrenzende gebieden van soorten die zich in het Linkeroever-studiegebied zullen kunnen handhaven, zullen te kampen krijgen met grotere barrières en verontreiniging. De globale leefbaarheid van deze populaties op lange termijn wordt dus gehypothekeerd'.

3. De uitzonderlijke kwaliteit van de gronden die door de bestreden beslissing worden getroffen.

Zoals reeds aangestippeld zijn de getroffen gronden van zeer goede kwaliteit. Er is een (land)bouwlaag van minstens 1 meter. De grond is heel zuiver, er is weinig onkruid. De grond is uiterst geschikt voor bieten.

Er worden vooral bieten geteeld. Daarnaast tevens ook vlas, aardappelen en tarwe.

De uitstekende kwaliteit blijkt ook uit de evaluatie in het kader van het Bok-project door de V.Z.W. Bodemkundige Dienst van België en de V.Z.W. Coördinatiecomité van de bietenplanters van de Vlaanderen (STUK).

Zo levert het perceel-eigendom van verzoekers 11.42 ton suiker op per hectare tegenover het streekgemiddelde van 9.69. Dit is dan nog zonder de 15 ton bietenspuitschade : i.e. suiker aan 16 % in casu 460 kg per ha. Dus eigenlijk in totaal : 1188 kg/ha, wat uitzonderlijk hoog is.

De grond is gelegen in de Nieuw Arenbergpolder : een mooie grote intacte polder.

Met veel entoesiasme werden de gronden door verzoekers gedraineerd, zodat er nooit geen wateroverlast zou zijn.

Naast de morele band die verzoekers hebben met de gronden, blijkt het bovendien hun beste gronden te zijn...

4. Bietenreglement

Verzoekers is een quotum opgelegd van 94.653 kg suiker per jaar. Men dient elk jaar 85 % van dit quotum te bereiken. Zoniet dan raakt met het gedeelte dat men onder die 85 % zit voor alle volgende jaren kwijt (STUK).

Verzoeker hebben een rotatiesysteem van 1/6 : d.w.z. om de 6 jaar wordt op een perceel bieten geplant volgens een doorschuifstelsel.

Technisch relevante gegevens :

- Bedrijfsopp. : ± 52 ha
- Suikeropbrengst : ± 10 suiker/ha
- Rotatie : 1/6
- Quotum: 94.635 kg suiker

$52/6 = \pm 9$ ha bieten per jaar = jaarlijks ± 90.000 kg suiker per jaar = conform het quotum

Als verzoekers hun grond kwijtraken en (per definitie, gelet op de huidige en toekomstige onteigeningen) geen andere kan recupereren, dan komt er spoedig een jaar dat slechts 4 (= 9 - 5) ha bieten kan worden gezaaid. Deze geven in een gunstig geval 45.000 kg suiker. De korting voor alle volgende jaren kan ((9.654 x 0.85) - 45.000) 35.455 kg suiker bedragen. In dat geval is de bietenteelt van verzoekers, hun belangrijkste bron van inkomsten, onvermijdelijk verloren....

5. Braadkuikens en mest

1. 'Gelukkig' kweken verzoekers tevens braadkuikens. Zij hebben hiervoor een milieuvergunning (STUK). Aan deze kippen en genoemde vergunning hangt mest vast De landbouwer-kippenkweker dient over voldoende gronden, in eigendom of per overeenkomst, te beschikken om zijn mest kwijt te geraken, zoniet verliest hij zijn vergunning.

Technisch relevante gegevens :

- Toegelaten P205 bemesting op 'andere gewassen' : 110 kg P205/ha
 - P205 productie via regressierecht en per gemiddelde kuikenplaats : 0,185 kg P205 / kuikenplaats / jaar
 - gemiddelde aantal braadkuikens per jaar : 31.450 stuks
 - Forfaitaire norm voor braadkippen (Mestbank) : 18,3 eenheden kg P205 / ton
- $110 / 18.3 = 6.011$ kg droge kippenmest per hectare per jaar
 $5 \text{ ha } 33 \text{ a} = 32.039 \text{ kg / per jaar}$

Door de bestreden beslissing en de onteigening zullen verzoekers jaarlijks een overschot aan droge kippenmest hebben van 32.039 kg.

2. Voor het bekomen van een (nieuwe) milieuvergunning moet een toekomstige mestafzet via eigen gronden en/of zgn. 'burenovereenkomsten' (i.e. overeenkomsten om gronden die men niet in eigendom heeft of niet pacht te mogen bemesten) aangetoond worden. Doordat de bestreden beslissing gronden afneemt van verzoekers, moeten meer burenovereenkomsten worden gesloten. Dit is onmogelijk vermits in een overvolle mestmarkt reeds nagenoeg alle gronden met een (drijfmest) burenovereenkomst belast zijn.

Door de andere opgespoten gronden en daardoor ontstane schaarste aan gronden zal de mestmarkt in de (nabije) toekomst nog beperkter zijn.

Dus ook de toekomst van de bedrijfstak 'braadkuikens' komt in gevaar ...

6. Besluit.

Uit het voorgaande is gebleken dat het om zeer ernstige en zeer moeilijk te herstellen nadelen gaat.

Verzoekers worden getroffen in hun eigendommen, en hebben vanzelfsprekend een voldoende belang zodra de mogelijkheden tot uitoefening van hun eigendomsrecht worden aangetast

De morele klap en de psychologische knak die hen zou treffen, in geval van niet-schorsing van de bestreden beslissing die immers overduidelijk in strijd is met algemene rechtsbeginselen, het beginsel van behoorlijk bestuur, wetten, decreten en verdragen (zie middelen) en steunt op een even manifest onwettig gewestplan, en waarvan niet goed kan ingezien worden hoe men daar kan overgeraken, alleen al is een (het) moeilijk(ste) te herstellen ernstig nadeel.

Een niet-schorsing van de bestreden beslissing geeft de onteigeningscommissarissen verder vrij spel hun bedreigingen verder te zetten";

Overwegende dat, wat de dreiging van het verlies van haar eigendomsrecht betreft, de verzoekende partijen pas uit hun eigendom zullen worden ontzet als de vrederechter de onteigening zal hebben toegestaan; dat de vrederechter die onteigening slechts kan uitspreken en de provisionele vergoeding slechts kan bepalen nadat hij het bestreden machtigingsbesluit zowel op zijn interne als op zijn externe wettigheid heeft getoetst; dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 51/95 van 22 juni 1995 en in zijn eerdere arresten waarnaar het in dat arrest verwijst, de wettigheidscontrole van de burgerlijke rechter evenwaardig heeft bevonden met de controle die de Raad van State kan doen; dat de verzoekende partijen de wettigheidsbezwaren welke zij thans aanvoeren nog zullen kunnen doen gelden voor de vrederechter, dat deze er uitspraak over zal moeten doen en dat, indien zij gegrond worden bevonden, het risico van het verlies van verzoekers' eigendom alsnog afgewend zal kunnen worden; dat, zonder te moeten nagaan of de dreiging van het verlies van de betrokken eigendom op zichzelf een ernstig nadeel betekent voor de verzoekende partijen deze alleszins geen moeilijk te herstellen karakter ondergaan in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat de verzoekende partijen, in tegenstelling tot hetgeen zij lijken voor te houden, dus wel een effectieve rechtsbescherming genieten, nu zij al hun wettigheidsbezwaren kunnen doen gelden voor de Vrederechter, in het kader van de gerechtelijke onteigeningsprocedure;

Overwegende dat verder moet worden opgemerkt dat een moreel-psychologisch nadeel op adequate wijze wordt hersteld door een nakomend vernietigingsarrest; dat een financieel nadeel, althans in beginsel, niet moeilijk te herstellen is; dat het nadeel moet voortvloeien uit de bestreden beslissing zelf, en niet uit andere beslissingen of reglementen, zoals te dezen het "bietenreglement" en het meststoffendecreet met zijn uitvoeringsbesluiten; dat, wat de aantasting van het leefklimaat van de verzoekende partijen betreft, moet worden vastgesteld dat dit nadeel geen persoonlijk karakter heeft, en niet zozeer voortvloeit uit de voorgenomen onteigeningen, dan wel uit de gewestplanwijziging en de uitbreiding van de Antwerpse zeehaven;

Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarde om de schorsing van de tenuitvoerlegging te kunnen bevelen; dat die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
negentien november tweeduizendeen, door :

de H.	E. BREWAEYS,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

E. BREWAEYS.